

NORGES HØYESTERETT

Den 27. oktober 2004 avsa Høyesterett dom i

HR-2004-01808-A, (sak nr. 2004/1347), straffesak, anke,

A (advokat Arne Meltvedt)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (førstestatsadvokat Jan Hoel)

S T E M M E G I V N I N G :

(1) Dommer **Støle**: Saken gjelder straffutmåling ved legemsbeskadigelse, jf. straffeloven § 229 første straffalternativ.

(2) Nordmøre tingrett avsa 29. mars 2004 dom med slik domsslutning:

”1. A, født 00 00 79 dømmes for overtredelse av straffeloven § 229, første straffalternativ til fengsel i 60 – seksti – dager.

Fullbyrdelsen av fengselsstraffen utsettes i medhold av straffeloven §§ 52–54 med en prøvetid på 2 – to – år.

2. A, født 00 00 79 dømmes til å betale B kr 13 615,- – trettentusensekshundredeogfemten – innen 14 – fjorten – dager etter dommens forkynnelse.

3. A, født 00 00 79 dømmes til å betale sakens omkostninger med kr 1 000,- – ettusen –.

(3) Etter anke fra påtalemyndigheten over tingrettens straffutmåling avsa Frostating lagmannsrett 18. august 2004 dom med slik domsslutning:

”I tingrettens dom gjøres den endring at 21 – tjueen – dager gjøres ubetinget, mens fullbyrdelsen av 39 – trettini – dager utsettes i medhold av straffeprosessloven §§ 52–54 med en prøvetid på 2 – to – år.”

- (4) A har anket til Høyesterett over straffutmålingen. Det er gjort gjeldende at straffen skulle ha vært gjort betinget i sin helhet, eventuelt at det skulle ha vært reagert med samfunnsstraff. Den handling domfelte har begått var fremprovosert av krenkende utsagn. Domfelte er aleneforsørger for sin sønn på 2 ½ år, og det er ingen andre omsorgspersoner som kan dra omsorg for ham under domfeltes soning av den ubetingede del av straffen.
- (5) *Jeg er kommet til at anken må tas til følge.*
- (6) A er 25 år gammel og tidligere ustraffet.
- (7) Domfellelsen gjelder en voldsepisode natt til lørdag 22. november 2003. Hendelsesforløpet er beskrevet slik i lagmannsrettens dom:

”Hun slo den 22. november 2003 sin tidligere kjæreste, B, i ansiktet med knyttet neve slik at han fikk slått ut roten av venstre fortann i overkjeven. Handlingen fant sted utenfor utestedet ”---” i X ca klokken 0200. Både A og B hadde drukket alkohol, men ingen av dem var overstadig beruset.

B hadde tidligere på kvelden gjentatte ganger fornærmet A ved ord som ”hore”, ”psykopat”, ”ludder” og ”syk kjerring”. Disse uttalelser kom som følge av at A tidligere samme kveld hadde avvist Bs ønske om at de skulle gjenoppta sitt forhold. Uttalelsene fant sted hjemme hos A der også andre var til stede, og ute på gaten der disse også kunne høres av forbipasserende.

A slo B etter selv å ha gått mot ham på fortauet. Slaget var således ikke direkte foranlediget av noe utsagn fra B.”

- (8) Utover dette har lagmannsretten vist til tingrettens beskrivelse av saksforholdet. Det fremgår her at A tidligere samme kveld hadde invitert noen venner hjem til seg. Til stede var også hennes tidligere kjæreste B, som er fornærmet i saken. Det ble drukket en del alkohol, og deltakerne gikk deretter ut på byen der de var innom et annet utested før de ankom ”---”. Episoden som er beskrevet i det jeg har gjengitt fra lagmannsrettens dom, fant sted på gaten utenfor utestedet. Jeg nevner at det av tingrettens dom fremgår at domfelte forklarte at hun ved slaget ”tok i det hun maktet”.
- (9) Lagmannsretten la til grunn at A følte seg krenket av fornærmedes uttalelser, at det dreide seg om bevisste provokasjoner fra hans side, men at hun ikke handlet i berettiget harme, jf. straffeloven § 56 bokstav b.
- (10) Jeg finner det ikke nødvendig å ta et bestemt standpunkt til om forholdet kan henføres under straffeloven § 56 b. Opptakten til voldsepisoden – fornærmedes grovt krenkende utsagn om A – må uansett klart få betydning som en formildende omstendighet ved straffutmålingen.
- (11) Etter rettspraksis skal det reageres med ubetinget fengsel ved overtredelse av straffeloven § 229 med mindre det foreligger helt spesielle omstendigheter. I vår sak må det etter min mening legges betydelig vekt på fornærmedes krenkende opptreden. Det er forståelig at domfelte ble opprørt over hans oppførsel, og lagmannsretten har altså lagt til grunn at denne skyldtes at A hadde avvist et ønske fra hans side om å gjenoppta et avsluttet forhold.

- (12) Det er ikke nødvendig å ta standpunkt til om det jeg så langt har pekt på, ville ha vært tilstrekkelig til å fravike hovedregelen om ubetinget fengsel ved legemsbeskadigelse. Etter de opplysninger som foreligger om omsorgssituasjonen for domfeltes sønn på 2 ½ år, finner jeg å måtte legge vekt på at det er usikkert om nær familie vil kunne ivareta omsorgen for barnet i den tiden domfelte ville måtte sone i henhold til lagmannsrettens delvis betingede dom.
- (13) Av personundersøkelse 15. oktober 2004 fremgår at det i sin tid ble funnet nødvendig å sende bekymringsmelding til barnevernet etter opplysninger om bråk mellom domfelte og barnets far, at mor i en periode fra våren til høsten 2003 fikk råd og veiledning fra barnevernet, men at saken ble avsluttet fra barnevernets side i september 2003. Helsesøster på den helsestasjon som domfelte har hatt kontakt med, har uttalt at "...siktedes sønn er spesielt sårbar. I utgangspunktet er alderen fra 2-3 år spesielt viktig. For et barn som vokser opp i stabile og trygge omgivelser, vil en adskillelse fra mor ikke behøve å ha store negative konsekvenser. Siktedes sønn har ikke levd under slike forhold. [ALAA] sier at det går bedre med relasjonen mor/barn, men at situasjonen rundt barnet ikke er optimalt."
- (14) Med de opplysninger som her er gitt, og som Høyesterett etter min mening må legge til grunn, fremstår det som problematisk å henvise den nærmere vurdering av omsorgsspørsmålet til soningstidspunktet.
- (15) Samlet foreligger det etter min mening slike spesielle omstendigheter som tilsier at det er forsvarlig å fravike hovedregelen om at det reageres med ubetinget fengsel ved legemsbeskadigelse. Samfunnsstraff er et mindre aktuelt alternativ slik forholdene her ligger an, og jeg mener at den utmålte fengselsstraff bør bli stående, men da slik at fengselsstraffen helt ut gjøres betinget.
- (16) Jeg stemmer for denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen på fengsel i 60 – seksti – dager gjøres helt ut betinget.

(17)	Dommer Bruzelius:	Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
(18)	Dommer Lund:	Likeså.
(19)	Dommer Coward:	Likeså.
(20)	Justitiarius Schei:	Likeså.
(21)	Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne	

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen på fengsel i 60 – seksti – dager gjøres helt ut betinget.